

Forsvarsministeren
Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 42
1060 København K

26. november 2003
Sag 3/1107-0300-0032
/ HLA
Deres ref. 5. kt. 99-509/i19-1

Udtalelse fra Konkurrencerådet i medfør af konkurrencelovens § 2, stk. 5

Konkurrencerådet har på sit møde i dag den 26. november 2003 behandlet en analyse af konkurrence- og effektivitetsvilkårene i lodserhvervet. På baggrund af analysen har Konkurrencerådet udtalt følgende:

Konkurrencerådet finder, at lodslovens bestemmelser om, at lodsvæsenet og autoriserede havnelodser har eneret til udførelse af lodsninger i danske farvande samt bestemmelserne i lodsloven og afledt lovgivning, som medfører, at der er faste priser for lodsning i danske farvande, er omfattet af konkurrencelovens § 2, stk. 2, og har skadelige virkninger for konkurrencen og hindrer en effektiv samfundsmæssig ressourceanvendelse. I medfør af konkurrencelovens § 2, stk. 5, påpeger Konkurrencerådet derfor, at den manglende konkurrence, der følger af lodsvæsenets lovfæstede monopol, samt den manglende konkurrence på prisniveauet for lodsninger i danske farvande er til skade for konkurrencen og effektiviteten og derved for skibsfarten.

Konkurrencerådet vurderer, at der vil kunne opnås en betydelig effektiviseringsgevinst og dermed et generelt fald i priserne for lodsninger ved at konkurrenceudsætte lodserhvervet. Det vurderes, at et prisfald som følge af en konkurrenceudsætning af lodserhvervet generelt vil medføre, at flere skibe vil vælge at tage lods ombord til gavn for søfarten, miljøet og sikkerheden til søs.

Konkurrencerådet foreslår derfor en konkurrenceudsætning af lodsvæsenet i overensstemmelse med følgende forslag. Forslagene er beskrevet mere udførligt i vedlagte notat, hvortil i øvrigt henvises.

Rådet foreslår i medfør af konkurrencelovens § 2, stk. 5, at lodsloven ændres, således at lodsvæsenets og de autoriserede havnelodser eneret til at lodse skibe i dansk territorialfarvand og danske skibe mellem dele af dansk territorialfarvand og fra dansk territorialfarvand og til Østersøen og Nordsøen, jf. lodslovens § 7, stk. 1 og 2, ophæves. Det skal i den forbindelse præciseres, at skibe både skal kunne rekvirere lods hos lodsvæsenet eller hos konkurrerende udbydere, der opfylder lovens uddannelseskraav og krav til udøvelse af lodsvirksomhed.

KONKURRENCESTYRELSEN
Nørregade 49
1165 København K

Tlf. 33 17 70 00
Fax 33 32 61 44
CVR-nr. 64 96 46 15
ks@ks.dk
www.ks.dk

ØKONOMI- OG
ERHVERVS MINISTERIET

Rådet foreslår desuden, at der oprettes en tillægsuddannelse til på åbne, gennemsigtige og ikke-diskriminerende vilkår at uddanne sig som lods. Alle lodser skal påtage sig sidemandsoplæring, eventuelt mod betaling, og uddannelsen skal være tilgængelig for alle ansøgere, der i øvrigt opfylder de fastsatte uddannelsesmæssige krav til at blive lods.

Rådet foreslår, at der fastsættes åbne, gennemsigtige og ikke-diskriminerende krav for etablering af lodsvirksomhed.

Rådet foreslår, at forsyningspligten i lodsloven bliver præciseret. Rådet foreslår, at lodsvæsenet fortsat pålægges forsyningspligten i alle danske farvande.

Rådet foreslår endvidere, at lodslovens § 9, ændres, således at de faste takster for lodsninger ændres til en maksimaltakst for lodsninger, som skal gælde for alle aktører incl. lodsvæsenet.

Rådet foreslår, at lodsvæsenet pålægges at udbyde konkrete lodsninger, som lodsvæsenet vurderer vil være underskudsgivende ved maksimaltaksten, på en dertil indrettet portal. Hvis ingen andre aktører ønsker at udføre den pågældende lodsning til maksimaltaksten eller derunder, skal lodsvæsenet udføre lodsningen.

Rådet foreslår, at lodsvæsenet kompenseres for opretholdelsen af forsyningspligten, hvis maksimaltaksten ikke dækker omkostningerne ved opretholdelsen af forsyningspligten.

Rådet foreslår samtidig, at der åbnes mulighed i lovgivningen for, at det konkret kan besluttes at pålægge en anden udbyder forsyningspligten i et afgrænset område, for eksempel gennem udbud, hvis lodsvæsenet ikke kan opretholde kompetencen i det givne område. Rådet foreslår, at vedkommende udbyder i så fald skal overtage lodsvæsenets pligter og rettigheder i det pågældende farvand.

Rådet foreslår, at der oprettes en lodsfond, som skal udbetale kompensation til lodsvæsenet (eller den aktør, der måtte være pålagt forsyningspligt) efter nærmere angivne retningslinjer til dækning af ekstraudgifter ved udførelse af underskudsgivende lodsninger.

Rådet foreslår, at alle lodser autoriseret i Danmark får pligt til at indbetale en nærmere fastsat procentdel af enhver lodsning til den nyoprettede lodsfond til dækning af udgifter til opretholdelse af forsyningspligten.

Rådet forudsætter, at den til enhver tid relevante tilsynsmyndighed på lodsområdet, som skal administrere den relevante lovgivning, bliver ansvarlig myndighed for uddannelse af lodser, udfærdiger krav og giver tilladelser til at drive lodsvirksomhed samt varetager administrationen af den nyoprettede lodsfond.

Forsvarsministeren anmodes om efter forhandling med økonomi- og erhvervsministeren at besvare denne henvendelse senest fire måneder fra modtagelsen, det vil sige den 29. marts 2004, jf. konkurrencelovens § 2, stk. 5.

Med venlig hilsen

Svend Hylleberg

Økonomi- og erhvervsministeren
Økonomi- og Erhvervsministeriet
Slotsholmsgade 10-12
1216 København K

26. november 2003
Sag 3/1107-0300-0032
/ HLA

Udtalelse fra Konkurrencerådet i medfør af konkurrencelovens § 2, stk. 5

Konkurrencerådet har på sit møde i dag den 26. november 2003 behandlet en analyse af konkurrence- og effektivitetsvilkårene i lodserhvervet. På baggrund af analysen har Konkurrencerådet udtalt følgende:

Konkurrencerådet finder, at lodslovens bestemmelser om, at lodsvæsenet og autoriserede havnelodser har eneret til udførelse af lodsninger i danske farvande samt bestemmelserne i lodsloven og afledt lovgivning, som medfører, at der er faste priser for lodsning i danske farvande, er omfattet af konkurrencelovens § 2, stk. 2, og har skadelige virkninger for konkurrencen og hindrer en effektiv samfundsmæssig ressourceanvendelse. I medfør af konkurrencelovens § 2, stk. 5, påpeger Konkurrencerådet derfor, at den manglende konkurrence, der følger af lodsvæsenets lovfæstede monopol, samt den manglende konkurrence på prisniveauet for lodsninger i danske farvande er til skade for konkurrencen og effektiviteten og derved for skibsfarten.

Konkurrencerådet vurderer, at der vil kunne opnås en betydelig effektiviseringsgevinst og dermed et generelt fald i priserne for lodsninger ved at konkurrenceudsætte lodserhvervet. Det vurderes, at et prisfald som følge af en konkurrenceudsætning af lodserhvervet generelt vil medføre, at flere skibe vil vælge at tage lods ombord til gavn for søfarten, miljøet og sikkerheden til søs.

Konkurrencerådet foreslår derfor en konkurrenceudsætning af lodsvæsenet i overensstemmelse med følgende forslag. Forslagene er beskrevet mere udførligt i vedlagte notat, hvortil i øvrigt henvises.

Rådet foreslår i medfør af konkurrencelovens § 2, stk. 5, at lodsloven ændres, således at lodsvæsenets og de autoriserede havnelodseres eneret til at lodse skibe i dansk territorialfarvand og danske skibe mellem dele af dansk territorialfarvand og fra dansk territorialfarvand og til Østersøen og Nordsøen, jf. lodslovens § 7, stk. 1 og 2, ophæves. Det skal i den forbindelse præciseres, at skibe både skal kunne rekvirere lods hos lodsvæsenet eller hos konkurrerende udbydere, der opfylder lovens uddannelseskraav og krav til udøvelse af lodsvirksomhed.

KONKURRENCESTYRELSEN
Nørregade 49
1165 København K

Tlf. 33 17 70 00
Fax 33 32 61 44
CVR-nr. 64 96 46 15
ks@ks.dk
www.ks.dk

ØKONOMI- OG
ERHVERVS MINISTERIET

Rådet foreslår desuden, at der oprettes en tillægsuddannelse til på åbne, gennemsigtige og ikke-diskriminerende vilkår at uddanne sig som lods. Alle lodser skal påtage sig sidemandsoplæring, eventuelt mod betaling, og uddannelsen skal være tilgængelig for alle ansøgere, der i øvrigt opfylder de fastsatte uddannelsesmæssige krav til at blive lods.

Rådet foreslår, at der fastsættes åbne, gennemsigtige og ikke-diskriminerende krav for etablering af lodsvirksomhed.

Rådet foreslår, at forsyningspligten i lodsloven bliver præciseret. Rådet foreslår, at lodsvæsenet fortsat pålægges forsyningspligten i alle danske farvande.

Rådet foreslår endvidere, at lodslovens § 9, ændres, således at de faste takster for lodsninger ændres til en maksimaltakst for lodsninger, som skal gælde for alle aktører incl. lodsvæsenet.

Rådet foreslår, at lodsvæsenet pålægges at udbyde konkrete lodsninger, som lodsvæsenet vurderer vil være underskudsgivende ved maksimaltaksten, på en dertil indrettet portal. Hvis ingen andre aktører ønsker at udføre den pågældende lodsning til maksimaltaksten eller derunder, skal lodsvæsenet udføre lodsningen.

Rådet foreslår, at lodsvæsenet kompenseres for opretholdelsen af forsyningspligten, hvis maksimaltaksten ikke dækker omkostningerne ved opretholdelsen af forsyningspligten.

Rådet foreslår samtidig, at der åbnes mulighed i lovgivningen for, at det konkret kan besluttes at pålægge en anden udbyder forsyningspligten i et afgrænset område, for eksempel gennem udbud, hvis lodsvæsenet ikke kan opretholde kompetencen i det givne område. Rådet foreslår, at vedkommende udbyder i så fald skal overtage lodsvæsenets pligter og rettigheder i det pågældende farvand.

Rådet foreslår, at der oprettes en lodsfond, som skal udbetale kompensation til lodsvæsenet (eller den aktør, der måtte være pålagt forsyningspligt) efter nærmere angivne retningslinjer til dækning af ekstraudgifter ved udførelse af underskudsgivende lodsninger.

Rådet foreslår, at alle lodser autoriseret i Danmark får pligt til at indbetale en nærmere fastsat procentdel af enhver lodsning til den nyoprettede lodsfond til dækning af udgifter til opretholdelse af forsyningspligten.

Rådet forudsætter, at den til enhver tid relevante tilsynsmyndighed på lodsområdet, som skal administrere den relevante lovgivning, bliver ansvarlig myndighed for uddannelse af lodser, udfærdiger krav og giver tilladelser til at drive lodsvirksomhed samt varetager administrationen af den nyoprettede lodsfond.

Forsvarsministeren anmodes om efter forhandling med økonomi- og erhvervsministeren at besvare denne henvendelse senest fire måneder fra modtagelsen, det vil sige den 29. marts 2004, jf. konkurrencelovens § 2, stk. 5.

Med venlig hilsen

Svend Hylleberg